

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten

Kaupunginhallitus 02.12.2024 § 311
2635/00.00.00.00/2024

Valmistelija: Tiedonhallintapäällikkö Outi Verha
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Alue- ja kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 13.4.2025.
Ennakkoäänestys kotimaassa toimitetaan 2. - 8.4.2025.

Vaalilain (714/1998) 143 a §:n ja 144 §:n mukaisesti toimitetaan sunnuntaina 13.4.2025 samanaikaisesti aluevaalit ja kuntavaalit.

Aluevaalilautakunta huolehtii aluevaalien ehdokasasetteluun liittyvistä tehtävistä ja tuloksen vahvistamisesta ja kunnan keskusvaalilautakunta huolehtii kuntavaalien ehdokasasetteluun liittyvistä tehtävistä sekä molempien vaalien ennakkoäänestys- ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisesta, ennakkoäänien laskennasta ja vaalipäivän äänten tarkastuslaskennasta. Kuntavaalien tuloksen vahvistaa keskusvaalilautakunta ja aluevaalilautakunta vahvistaa aluevaalin tuloksen.

Kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta sekä laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta (vaalilain 15 §).

Vaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Vaalitoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus ja esteellisyys

Vaalilain 9 §:n mukainen yleismääräys ”vaaliviranomaisen on tehtävässään toimittava puolueettomasti” koskee kaikkia vaaliviranomaisia.

Vaalilautakunta

Kelpoisuus:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten

on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2021) kuntavaaleissa. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdyistä pyynnöistä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva alue- tai kuntavaalien ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalainen mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2021) kuntavaaleissa. Jäsenenä tai varajäsenenä eivät voi olla alue- tai kuntavaalien ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siihen, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Näin tehdään myös tasa-arvolain soveltamisessa. Sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Kotiäänestyksen vaalitoimitsijat määrää kunnan keskusvaalilautakunta samalla tavalla kuin yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijat. Alue- ja kuntavaaleissa käytetään sähköistä äänioikeustietojärjestelmää kaikilla kuudella

äänestysalueella. Vaalilautakunnilla on mahdollisuus ottaa avustavaa henkilöstöä sekä äänestyslippujen laskentaan että tietojärjestelmien käyttöön (vaalilaki 16 §).

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää valita Uudenkaupungin kuutta äänestysaluetta varten vaalilautakuntiin sekä yhteen vaalitoimikuntaan jäsenet ja varajäsenet sekä määrää niihin puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat 13.4.2025 toimitettavia alue- ja kuntavaaleja varten.

001 Keskikaupunki 5 jäsentä ja 5 varajäsentä

002 Hakametsä 5 jäsentä ja 5 varajäsentä

003 Saarnisto 5 jäsentä ja 5 varajäsentä

004 Lokalahti 5 jäsentä ja 5 varajäsentä

005 Pyhämaa 5 jäsentä ja 5 varajäsentä

006 Kalanti 5 jäsentä ja 5 varajäsentä

Vaalitoimikunta 3 jäsentä ja 3 varajäsentä

Päätös: Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.
